

Mesinduse tasuvus, selle põhinäitajad, kuidas tasuvust analüüsida

Kokkuvõtte loengust Tallinna Mesinike Seltsi õppusel 12. jaanuaril 2010.a.

Lektor Uku Pihlak, leping PR-6-1.5-32

Mesindusõppus toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Ühe ettevõtte tasuvust e kasumlikkust võib hinnata mitmeti. Võib lihtsalt arvata kokku tehtud kulutused ja tulud, kuid sel teel ei saa ettekujutust ettevõtte kui jätkusuutliku tegevuse funktsioneerimisest. Täna teabepäeva eesmärgiks on tutvustada juba kümne aasta eest Soomes Heikki Vartiainen'i poolt välja töötatud tabelarvutuse programmi. See võimaldab analüüsida mesiniku majanduslikku tegevust ja võrrelda selle kasumlikkust mõne teise ettevõtlusega. Programmi saab kasutada nii mesindusega tegelema hakkav kui juba kogemustega tegutsev mesinik. Võimalik on analüüsida investeeringute tasuvust. Lisaks saab analüüsida oma erinevaid tegevusi ja kulukohti lõpptulemuse paremaks muutmise seisukohast.

Programm on koostatud ExCelis ja autor on lubanud seda anda huvilistele isiklikuks kasutamiseks.

Programmi saab vaadelda koosnevana kolmest osast.

Algandmed

Siia kuuluvad pikemaajalisi kulutusi kirjeldavad andmed nagu

- Mesindusruumid
- Vurr, inventar
- Puutööriistad
- Paketiauto
- Pesainventar
- Pakkeseadmed
- jm

nende soetamisväärtus (taastamisväärtus), kasutusaeg, jääkväärtus, remondi ja hoolduskulud, ning kindlustus.

Algandmed on ka jooksvat aastat iseloomustavad:

- Perede arv sügisel
- Talvekadu
- Perede arv kevadel
- Tarude arv
- Tootmispere keskmine saak
- Mee kogutoodang
- Mesilaspere hind
- Ema hind
- Emade kasutamise aeg
- Kärjepõhja hind vahavahetusega
- Suhkru hind
- Mee hulgihind
- Pakitud mee hind (jaehind)

ja veel palju muid andmeid.

Meetootmise püsivkulud ja muutuvkulud

Sisestatud andmete alusel arvutatakse meetootmise püsivkulud ja muutuvkulud nii mesilaspere kui meekilogrammi kohta. Püsivkulud on sellised kulud, mis tuleb teha nii või teisiti sõltumata sellest, kas me mett saame või ei. See on kulutused mesindusruumidele, meevurrile ja muule inventarile, küte jne.

Muutuvkulud on sellised kulud, mis tekivad alles siis, kui meil tekib tootmine, neid on seda rohkem, mida suurem on tootmine. Siia kuuluvad kulud talvesuhkrule, vurritamise, pakendamisega seotud kulud, emade vahetamise kulud, ravimisega seotud kulud jpm.

Programm arvestab ka inimtööd.

Mõned mõisted

Kasutusaeg	see on aeg, mille möödumisel soetatakse uus töövahend
Jääkväärtus	sellist hinda loodetakse saada seadmest, mille kasutusaeg lõppes
Omakapitali kasumi intress	See näitab, milliseid kasvikuid oleks see kapital meile sisse toonud, kui oleksime selle paigutanud nt pank
Töötunni hind	See on arvestuslik tunnitasu põllumajanduses, et hinnata tootmiskulusid nii töö eest palka makstes kui ilma oma tööd arvestamata

Programm arvutab mee tootmiskulud arvestades nii oma tööd kui ilma selleta kahel juhul: mett pakendades või seda hulgihinnaga pakendajatele müües. Arvesse võetakse ka Eestis kehtivaid maksusid, Sotsiaalmaks, tulumaks, käibemaks, tulumaksu maksuvaba miinimumi jm.

Tulemustest selgub, kuidas on kõige mõistlikum tegutseda.

Viimases osas arvutatakse välja ja kuvatakse graafiliselt tootmiskulude struktuur.

Programm võimaldab algandmeid muutes „läbi mängida“ erinevaid tootmissituatsioone ja analüüsida investeeringute tasuvust ja leida tootmise majanduslikke kitsaskohti.

Õppepäeva käigus mängiti läbi ühe mesila kasumlikkuse analüüsimine.

PS

Programm on tõlgitud eesti keelde ja kohandatud Eesti oludele. Soovijail on võimalik seda programmi saada isiklikuks kasutamiseks.

16. veebruar 2010

Uku Pihlak